

עם פליטים יהודים מצפון אפריקה

א. הביילי

בן להורים מדורי דורות בארץ

ה'תש"ט

מס' 34

ה'תש"ט

א. 7-1949

זית מקיימת קשרים אמיצים ותואם פעולה שקטתי וסדור עם ההסתדרות הנ"ל. למותר לזכור כי לשכחה עושה כמיטב יכולתה לתת חסות ומגן לתלוצים המחכים לעליה בממלי צרפת. תזמנתי על ידי הנהלת "אוסע" לבקר במ"צנות ובאולמים שהועמדו לרשות הפליטים מצפון אפריקה. הופתעתי באמת ואהיה משתאה וכתנאה על המסירות וההקרבה של העובדים המלאים את שרותם ברוב תכונה ותכונה. הנשיא בני לסייר במחנות העולים הנתונים לפקוחה של תנועת החלוקה רבזים שהוקמו ע"י הגרמנים והמכילים למעלה מ-1200 בני צפון אפריקה. בנייה למחנה מתנשא צלב קרס גדול המעורר זכרונות עומים מימי שלטון הנאצים. שיהודים כסודה. בתקעים על גבו מגן דוד נוצץ ומפואר. כל פליטי צפון אפריקה שרויים במצב של זלזול איננה. ויתכן להוסיף במצב של זלזול רוח-גוף וחמירות. מספר גדול מהם ננועים במרום יאנים. מחלות השכיחות במדינת ערב. רובם עושים בלויי סחבות. כלי כל הקפדה בנקיון בנייהם. הם אינם נוהגים להשתמש במקלחות ועומדות לרשותם. ומורי הדרך כמקום טובלים סדורי שאול כדי להרגילם לכך. אינם מתגלחים אלא לעתים רחוקות. ומתחיסים בבוב ובקנטור אל ילדיהם.

בה בעת מפליאים הם בארחותיהם ביגם לבין עצמם. הם מקפידים ככיבוד קנים ונשים ברוח המסורה הישראלית. הם מובנים גם לקבל את העצות הניתנות להם. מצד המדריכים הרשמיים שהגיעו לכאן מארץ ישראל. הודמנתי במקרה של קיום כנס מאורגן בו השתתפו בשלוש עשרות מבני שני המינים. ילדים וילדות יחד. בפקוח מדריכה. קדמו פנינו בשירים עבריים מלבבים. מחנה זה נוע לבנו. ופעם נוספת יכולתי להרגיש בברכה ההשפעה הציונית בקרב נערים רכי גיל אלה. שרק אתמול היו חסדי תקוה. לחיים. ועתה מתכוננים להיות בזמן הקרוב מועילים לעצמם ולהברה. הפעולות המבוצעות בערי השדה ע"י המוס"רות היהודים לצורה סוציאלית. ראיות להוקרה. הן מאפשרות לאלפי הלכאים ונדכאים. לשאת עין בתקוה לקראת המחר. לשיפור חנאי חייהם. בפרט לאחר שהורה של ארץ ישראל מעול זרים. אין לשכוח. כי כל העשה לטובת הפליטים האומ"ה האדיבה של אחינו באפריקה. ונציגותם המוסמכת כארצות אירופה שהיא ועד הסיוע היהודי האמ"דיקאי. תורתני לניצה בכדי לעמוד על עבודת לשכתנו בעיר זו. היתה שבכ נחת ליריעה. כי 400 איש לערך גמצאים בשרות הגיוינמ" בצר"פת. וכולם ממלאים תפקידים בנאמנות. (לי קאי ספרדי)

בלוית מר מ. פינק המנהל הבללי של המוסד הפליטים. ערכתי מספר בקורים. בקורי הראשון היה במשרדנו אשר במרטיל. משרד זה הנמצא כלל העיר. עם כל היותו צנוע ומצומצם מוחזק יפה. הסדר שולט בו כיאות. על אף רבוי מבקרי מיקודי מרזקו המחכים להתקבל לשיחה. בכדי לקבל חסותה ועזרתה של ההנהגה הרשמית. כבואי למרטיל. לאחד שלא בקרתי בה משנת 1941. נדהמתי למראה. כי ההכרל בין מה שהגנו מתארים לעצמנו על גורל נדחי ישראל בימים אלה. לעומת המציאות המרה המוצגת כאן כמע"דומיה — רב ועצום. חרדת הלב אשר התקיפה אותנו בשנת 1941 הטביעה חותמה על תקותינו לעתיד וזו עודנה מקנת בפניהם המקומטים של אנשי שארית הפליטה. לפרקים לא יחסרו דברי בקיאות הדעת בכל החוגים. על אף ההלאות והסבל שאין להם קץ.

הפונים אל הלשכה לפנינו הפליטים. מתקלים על ידי שני עובדים סוציאליים. ומתרגם הבא לעזרתם. הנצרכים הרבים מדאים התאפקות ואורך רוח בהשיבם לשאלות. כעייית הבריאות תופשת מקום בראש. וכל המהדפקים בשעריה של הלשכה חייבים לעבור בדיקה רפואית רצינית למדי. הנעשית במשרדי "האוסע".

מוסד זה המשתף פעולה עם ועד הפליטים. מרבו ברשותו את התומר. הנשוא עליו אופי שאי קוחלט. ומחובותו לשאח באחריות על הפקוח ההיוני. ובריאותם של אחינו המתיצבים כמע"ד מדים לעליה. אשר לעודה החמרו הדרושה. לאמר החזקתם ובלבלתם של הפליטים. אבסוגם והלבשתם. תפקיד זה מוטל על ועד הפליטים המרכזי. המספק את התקציב לפי הצורך וההכרח. לכל פליט נפתח תיק מיוחד הנתון לפקוחה של ההנהלה הראשית בפריז. על יסוד הפרטים הכלולים בה מתאשרת הקצבה הוגנת לא פחות מעשרת אלפים פראנק לחודש. לכסוי הוצאותיו ושל כל עולה מצפון אפריקה. ראשי האגף לפנינו סוציאליים עורכים בקורים תדירים במחנות הפליטים.

יש לציין בצער. שיהודי מרוקו. מזוללים בהחלט בכל השייך לסדר ונקיון בצורה הפשוטה ביותר. על בן מחובת העובדים הסוציאליים למלא תפקיד חינוכי רב מסירות ואחריות שאין עודף לחשיבותו.

שאיפת היהודים האלה היא אחת ויחידה: להחליט לארץ ישראל. יפה שעה אחת קודם. כיון שהם באו לצרפת באופן אישי בלי כל ללים. הוא הודות לעזרתם היעילה ותמיכתם ארגון והדרכה. תנועת "החלוקה" אינה נוטה לכלול אותם בין העולים הנתונים לפקוחה. אלא במדוי שיתגלו מקומות פנויים באניות. הנהלתנו המהיר

Handwritten notes and signatures at the bottom of the page, including the number 46.

Handwritten signature or initials on the right side of the page.